

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และศาสนาพราหมณ์

ชุดที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชาและวันวิสาขบูชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

นายสุพจน์ นารี

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

โรงเรียนไพรรธรรมคุณ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้สอนใช้เป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม และการส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยยึดหลักการและเป้าหมายตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี ประกอบด้วย 9 ชุดกิจกรรม ดังนี้

- ชุดที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชาและวันวิสาขบูชา
- ชุดที่ 2 เรื่อง วันอัฐมีบูชาและวันอาสาฬหบูชา
- ชุดที่ 3 เรื่อง วันธรรมสวนะและวันเข้าพรรษา
- ชุดที่ 4 เรื่อง วันออกพรรษาและวันเทโวโรหณะ
- ชุดที่ 5 เรื่อง การทำบุญตักบาตรและการถวายภัตตาหาร
- ชุดที่ 6 เรื่อง การถวายสังฆทานและการถวายผ้าอาบน้ำฝน
- ชุดที่ 7 เรื่อง การถวายเครื่องไทยธรรมและการกรวดน้ำ
- ชุดที่ 8 เรื่อง การทอดกฐินและการทอดผ้าป่า
- ชุดที่ 9 เรื่อง การถวายสังฆทาน ผ้าอาบน้ำฝน และจตุปัจจัยไทยธรรม

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย มีผลต่อการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจที่จะนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนและนวัตกรรมการศึกษาต่อไป

สุพจน์ นารี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจง	ค
บทบาทของครูและนักเรียนในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	ง
ขั้นตอนในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้	จ
ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	6
ใบความรู้ที่ 1	7
ใบกิจกรรมที่ 1.1	11
เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.1	12
ใบกิจกรรมที่ 1.2	13
เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.2	14
ใบความรู้ที่ 2	15
ใบกิจกรรมที่ 2.1	20
เฉลยใบกิจกรรมที่ 2.1	21
ใบกิจกรรมที่ 2.2	22
เฉลยใบกิจกรรมที่ 2.2	23
แบบทดสอบหลังเรียน	24
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	28
บรรณานุกรม	29

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบ
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของตนเองก่อนเริ่มเรียน
3. เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
4. ถ้านักเรียนเกิดความสงสัย ไม่เข้าใจเนื้อหาหรือมีปัญหา สามารถขอคำแนะนำจาก ครูผู้สอนได้ตลอดเวลา
5. เมื่อนักเรียนศึกษา และปฏิบัติกิจกรรมจาก ชุดที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชาและ วันวิสาขบูชาจบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
6. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
7. นักเรียนมีเวลาเรียน 2 ชั่วโมง

บทบาทของครูและนักเรียนในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

บทบาทของครู

1. ครูผู้สอนจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม โดยการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างชัดเจน การจัดชั้นเรียน การเตรียมแหล่งเรียนรู้ การเตรียมสื่อ/อุปกรณ์ ที่ใช้ในการเรียนการสอน
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูต้องจัดกิจกรรมให้ตรงกับกิจกรรมที่ระบุไว้ในชุดกิจกรรม เพื่อให้กิจกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. ก่อนทำกิจกรรมทุกครั้ง ครูต้องอธิบายชี้แจงถึงวิธีปฏิบัติกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจตรงกัน จะทำให้จัดกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. การจัดชั้นเรียน ครูควรเน้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วม รู้จักหน้าที่ของตนเองในการทำกิจกรรม เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกัน รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับผิดชอบในหน้าที่ กล้าแสดงออก และเป็นผู้นำหรือผู้ตามที่ดี
5. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูต้องเป็นที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำ เมื่อนักเรียนมีปัญหาหรือมีข้อสงสัย คอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตลอดเวลา เพื่อประเมินพฤติกรรมที่ต้องการเน้น
6. หลังจากการเรียนการสอนเสร็จสิ้นลงในแต่ละชุดกิจกรรม ครูเป็นผู้ประเมินผลการเรียนของนักเรียน โดยใช้แบบประเมิน
7. เมื่อทำการสอนครบทั้ง 8 ชุดกิจกรรม ให้ครูประเมินผลการเรียนของนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

บทบาทของครูและนักเรียนในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

บทบาทของนักเรียน

1. ก่อนปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนต้องตั้งใจรับฟังคำชี้แจงจากครูด้วยความตั้งใจ
2. ขณะปฏิบัติกิจกรรม ควรปฏิบัติตามคำชี้แจง ขั้นตอนในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม หากไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัยให้ถามครูผู้สอน
3. นักเรียนต้องมีความรับผิดชอบ ความสามัคคี และความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติกิจกรรมทุกชุดกิจกรรม

ขั้นตอนในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ศึกษารายละเอียดของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละเรื่อง

ทำแบบทดสอบก่อนเรียน/เฉลยแบบทดสอบ

ศึกษาใบความรู้

ทำใบกิจกรรม

เฉลยใบกิจกรรม

ทำแบบทดสอบหลังเรียน

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1. วิเคราะห์คุณค่าของศาสนพิธีและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง (ส 1.2 ม.2/3)
2. อธิบายคำสอนที่เกี่ยวข้องเนื่องกับวันสำคัญทางศาสนาและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง (ส 1.2 ม.2/4)
3. อธิบายความแตกต่างของศาสนพิธี พิธีกรรมตามแนวปฏิบัติของศาสนาอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับและความเข้าใจซึ่งกันและกัน (ส 1.2 ม.2/5)

1. อธิบายประวัติความเป็นมาและความสำคัญของวันมาฆบูชาและวันวิสาขบูชาได้
2. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องและเหมาะสมในวันวันมาฆบูชาและวันวิสาขบูชาได้
3. อธิบายคำสอนที่เกี่ยวข้องเนื่องกับวันมาฆบูชาและวันวิสาขบูชาได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี

ชุดที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชาและวันวิสาขบูชา

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 10 ข้อ คะแนน 10 คะแนน ใช้เวลา 10 นาที
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย x ลงในช่องให้ตรงกับข้อที่นักเรียนเลือกตอบ

1. พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมเทศนา “โอวาทปาฏิโมกข์” ในวันใด
 - ก. วันวิสาขบูชา
 - ข. วันมาฆบูชา
 - ค. วันเข้าพรรษา
 - ง. วันออกพรรษา
2. วันมาฆบูชาตรงกับวันใด
 - ก. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
 - ข. แรม 15 ค่ำ เดือน 3
 - ค. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
 - ง. แรม 15 ค่ำ เดือน 6
3. หลักธรรมที่เกี่ยวข้องในวันมาฆบูชา คืออะไร
 - ก. เทศนา 4
 - ข. อริยสัจ 4
 - ค. อิทธิบาท 4
 - ง. ขรวาจาธรรม

4. องค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญสากลเมื่อใด
 - ก. 15 ธันวาคม 2540
 - ข. 20 ธันวาคม 2540
 - ค. 15 ธันวาคม 2542
 - ง. 20 ธันวาคม 2542

5. หลักธรรมที่เกี่ยวข้องในวันวิสาขบูชา คืออะไร
 - ก. อริยสัจ 4
 - ข. อิทธิบาท 4
 - ค. ขรവാสนธรรม
 - ง. ทศพิธราชธรรม

6. เพราะเหตุใด เราจึงเรียกวันมาฆบูชาว่า “วันพระธรรม”
 - ก. เกี่ยวข้องกับไตรสิกขา
 - ข. เกี่ยวข้องกับการแสดงปฐมเทศนา
 - ค. เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา
 - ง. เกี่ยวข้องกับหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา

7. ทศนาวิธีหรือพุทธลีลาในการสอนของพระพุทธเจ้าแบบใดที่ชวนให้รับคำสอนนำไปปฏิบัติ
 - ก. สันตัสสนา
 - ข. สมาทปนา
 - ค. สมุตเตชนา
 - ง. สัมปหังสนา

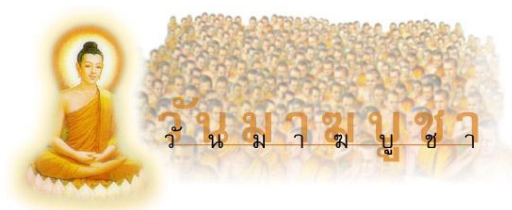
8. บุคคลใดต่อไปนี้ปฏิบัติตน ไม่ถูกต้องในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
- ก. หมวยตื่นมาตักบาตรแต่เช้าตรู่
 - ข. แดงชวนเพื่อนๆ ไปเวียนที่วัดตอนค่ำ
 - ค. เหมียวไปฟังพระเทศน์เรื่องโอวาทปาฏิโมกข์
 - ง. ดีไปถวายผ้าอาบน้าฝนแด่พระสงฆ์ที่วัด
9. วันวิสาขบูชาตรงกับวันใด
- ก. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
 - ข. แรม 15 ค่ำ เดือน 3
 - ค. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
 - ง. แรม 15 ค่ำ เดือน 6
10. เป็นวันคล้ายวันประสูติ ตรัสรู้ ปรีณิพพาน ได้แก่
- ก. วันมาฆบูชา
 - ข. วันวิสาขบูชา
 - ค. วันอาสาฬหบูชา
 - ง. วันอัฐมีบูชา

◆◆ กระดาษคำตอบ ◆◆

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

เฉลย

◆◆ กระดาษคำตอบ ◆◆

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1		X		
2	X			
3	X			
4			X	
5	X			
6				X
7		X		
8				X
9			X	
10	X			

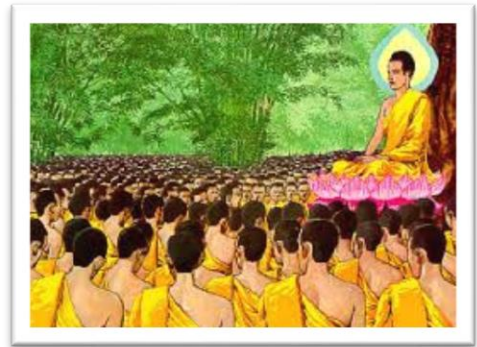

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชา

วันมาฆบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 หากปีใดเป็นปีอธิกมาส คือ เดือน 8 สองหน วันมาฆบูชาจะตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4 วันมาฆบูชา ถือเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันหนึ่งที่มีเหตุการณ์สำคัญต่อความเป็นไปของพระพุทธศาสนา กล่าวคือ วันนี้มีเหตุการณ์เกิดขึ้น 4 ประการ ศัพททางพระพุทธศาสนา เรียกว่า “จาตุรงคสันนิบาต” ได้แก่

1. เป็นวันที่มีพระภิกษุสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้าจำนวน 1,250 รูป มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมายล่วงหน้า
2. พระภิกษุสงฆ์ทั้งหมด 1,250 รูป ล้วนเป็นพระอรหันต์
3. พระภิกษุสงฆ์ทั้งหมด 1,250 รูป ล้วนได้รับการอุปสมบทจากพระพุทธเจ้าทั้งสิ้น คือมีพระพุทธเจ้าเป็นพระอุปัชฌาย์
4. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ ซึ่งถือเป็นหลักการ วิธีการ และเป้าหมายของพระพุทธศาสนา และวันนี้ยังเป็นวันที่พระจันทร์เสวยมาฆฤกษ์

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนี้พระพุทธเจ้าทรงเห็นเป็นเรื่องอัศจรรย์ จึงได้ทรงแสดงพระธรรมเทศนา “พระโอวาทปาติโมกข์” ให้ปรากฏต่อมหาสังฆสันนิบาต คือ “ที่ประชุมสงฆ์หมู่ใหญ่” ซึ่งมีใจความสำคัญ คือ การไม่ทำความชั่วทั้งปวง 1 การทำแต่ความดี 1 การทำจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์ 1 นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย”

พระอรหันตสาวก คือ พระสงฆ์สาวกที่บรรลุลุทธิสำเร็จเป็นพระอรหันต์โดยสามารถละสังโยชน์ 10 หรือ กิเลสผูกมัดใจได้ทั้ง 10 ประการ

โอวาทปาฏิโมกข์ คือ หลักคำสอนของพระพุทธเจ้าที่อาจสรุปใจความได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่ หลักการ 3 คือ แนวทางที่พุทธบริษัทควรปฏิบัติ ประกอบด้วย ไม่ทำบาปทั้งปวง การทำกุศลให้ถึงพร้อม การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ อุดมการณ์ 4 คือ อุดมการณ์สูงสุดของพระสงฆ์ อันมีลักษณะที่แตกต่างจากศาสนาอื่น และวิธีการ 6 คือ แนวทางเดียวกันและถูกต้องเป็นธรรม

การปฏิบัติตนในวันมาฆบูชา

ตอนเช้าพุทธศาสนิกชนจะไปทำบุญตักบาตรที่วัด ฟังพระธรรมเทศนา บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ และในตอนค่ำก็นำดอกไม้ ธูปเทียนไปยังวัดที่อยู่ใกล้บ้าน พอได้เวลาพระสงฆ์จะประชุมกัน ยืนหันหน้าตรงต่อพระพุทธรูป บรรดาฆราวาสก็ยืนตั้งแถวให้เป็นระเบียบอยู่ด้านหลังพระสงฆ์ จากนั้นจุดธูปเทียน พระเถระชั้นผู้ใหญ่ กล่าวนำ คำบูชาเสร็จแล้วทำทักษิณาวรรต โดยการเดินเวียนขวารอบพระอุโบสถหรือสตูปเจดีย์ 3 รอบ การเดินเวียนเทียนนี้ต้องทำให้สงบจิตใจให้สงบจริงๆ ควรสำรวจจาก และละเว้นการทำอาการตกคึกคะนองต่างๆ

ข้อพึงระลึกในการเวียนเทียน

รอบแรก ให้ระลึกถึงพระพุทธคุณว่า

คำอ่าน	อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ
คำแปล	แม้เพราะอย่างนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นเป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้เองโดยชอบถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ เสด็จไปแล้ว เป็นผู้รู้จักรโลก เป็นยอดสารถิผู้ฝึกคนที่ควรฝึก เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้ตื่นแล้ว และเป็นผู้จำแนกพระธรรม

รอบสอง ให้ระลึกถึงพระธรรมคุณว่า

- คำอ่าน** สวากขาโต ณะคะวา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก
ปัจจุตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ
- คำแปล** พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ตรัสไว้ดีแล้ว เป็นธรรมที่จะเห็นได้
ด้วยตนเอง ไม่จำกัดกาล เป็นสิ่งชวนชม เป็นความดีที่สามารถน้อมนำเข้าสู่
ตนได้ ซึ่งวิญญูชนทั้งหลายพึงรู้ได้จำเพาะตน

รอบสาม ให้ระลึกถึงพระสังฆคุณว่า

- คำอ่าน** สุปะฏิปันโน ณะคะวะโต สวากะสังโฆ อชุปะฏิปันโน ณะคะวะโต
สวากะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ณะคะวะโต สวากะสังโฆ สามิจิปะฏิปันโน
ณะคะวะโต สวากะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ
ปุริสะปุคคะลา เอสะ ณะคะวะโต สวากะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย
ทักขิเนยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญเขตตัง โลกัสสาติ
- คำแปล** พระสงฆ์อันเป็นสาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้ว ปฏิบัติตรง
ปฏิบัติเป็นธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง นี่คือพระอริยบุคคล 4 คู่ นักเรียนองค์เป็น
8 พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ควรแก่การเคารพนับถือ ควร
แก่การต้อนรับ ควรแก่การทำบุญ ควรแก่การกราบไหว้ เป็นนื่อนาบุญอัน
ยอดเยี่ยมของโลก

เมื่อเวียนครบ 3 รอบแล้ว ก็ให้นำเครื่องสักการบูชาไปปักในกระถางธูป ซึ่งทางวัดได้จัดเตรียมไว้ จากนั้นก็เข้าไปในโบสถ์เพื่อทำวัตร สวดมนต์และสดับรับฟังพระธรรมเทศนา เรื่อง “พระโอวาทปาฏิโมกข์”

เรื่อนำรู้

เทศนาวิธี 4

เทศนาวิธี หรือ พุทธลีลาในการสอน หมายถึง การสอนของพระพุทธเจ้าในแต่ละครั้ง ที่ประกอบด้วย คุณลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

1. สันทติสนา คือ ชี้แจงเรื่องที่ทรงสอนให้เห็นชัดเป็นการแยกแยะ อธิบาย และแสดงเหตุผลให้ชัดเจน ผู้ฟังเข้าใจแจ่มแจ้งเห็นจริงเห็นจัง ดังได้เห็นกับตา
2. สมทปนา คือ ชวนให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ เป็นการสอนให้เห็นว่าสิ่งใดควรปฏิบัติแนะนำหรือบรรยายให้ซาบซึ้งในคุณค่าและเห็นความสำคัญที่จะต้องฝึกฝนจนยอมรับและนำไปปฏิบัติ
3. สมุเตชนา คือ เร้าใจให้อาจหาญแก่งกล้า เป็นการปลุกเร้าใจให้กระตือรือร้นเกิดความอุตสาหะมีกำลังใจที่จะทำให้สำเร็จลงได้
4. สัมปหังสนา คือ ปลอดภัยโลมใจให้สดชื่นร่าเริง เป็นการบำรุงจิตใจให้เข้มแข็งเบิกบาน เห็นคุณประโยชน์ที่จะได้รับ และทางที่จะก้าวหน้าบรรลุผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป ทำให้ผู้ฟังมีความหวังและเบิกบานใจ

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

1. ความสำคัญของวันมาฆบูชา

.....

.....

.....

.....

2. การปฏิบัติตนของพุทธศาสนิกชน

.....

.....

.....

.....

3. โอวาทปาฏิโมกข์ ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงในวันมาฆบูชา มีใจความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง

.....

.....

.....

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.1

เฉลย

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

1. ความสำคัญของวันมาฆบูชา

เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ อันเป็นหัวใจสำคัญของ
พระพุทธศาสนา

2. การปฏิบัติตนของพุทธศาสนิกชน

ทำบุญตักบาตร ฟังธรรมเทศนา บำเพ็ญประโยชน์ เวียนเทียน

3. โอวาทปาฏิโมกข์ ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงในวันมาฆบูชา มีความสำคัญเกี่ยวกับ เรื่องอะไรบ้าง

การไม่ทำความชั่วทั้งปวง การทำแต่ความดี การจำจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำหรือข้อความในกรอบด้านล่างเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. ชวนใจให้ยอมรับเอาไปปฏิบัติ เป็นการสอนให้เห็นว่าสิ่งใดควรปฏิบัติก็แนะนำหรือบรรยายให้ซาบซึ่งในคุณค่า
2. ไปทำบุญตักบาตรที่วัด ฟังธรรมเทศนา บำเพ็ญสาธารณประโยชน์พลอมขโลมใจให้สดชื่นร่าเริง
3. เป็นการบำรุงจิตใจให้เข้มแข็ง เบิกบาน เห็นคุณประโยชน์ที่จะได้รับ
4. ชี้แจงเรื่องที่ทรงสอนให้เห็นชัดเป็นการแยกแยะ อธิบายและแสดงเหตุผลให้ชัดเจน
5. หลักคำสอนของพระพุทธเจ้า การไม่ทำความชั่วทั้งปวง การทำแต่ความดี การทำจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์
6. เร้าใจให้อาจหาญแก่งกล้า เป็นการปลุกเร้าใจให้กระตือรือร้น เกิดความอุตสาหะ

การปฏิบัติตนในวันมาฆบูชา

สันตัสสนา

สมาทปนา

สมุตเตชา

สัมปหังสนา

โอวาทปาฏิโมกข์

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.2

เฉลย

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำหรือข้อความในกรอบด้านล่างเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

สมาทปนา

1. ชวนใจให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ เป็นการสอนให้เห็นว่าสิ่งใดควรปฏิบัติก็แนะนำหรือบรรยายให้ซาบซึ้งในคุณค่า

การปฏิบัติตนในวันมาฆบูชา

2. ไปทำบุญตักบาตรที่วัด ฟังธรรมเทศนา บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ปลอมชโลมใจให้สดชื่นร่าเริง

สัมปหังสนา

3. ปลอมชโลมใจให้สดชื่นร่าเริง เป็นการบำรุงจิตใจให้เข้มแข็งเบิกบาน เห็นคุณประโยชน์ที่จะได้รับ

สันตัสสนา

4. ชี้แจงเรื่องที่ทรงสอนให้เห็นชัดเป็นการแยกแยะ อธิบายและแสดงเหตุผลให้ชัดเจน

โอวาทปาฏิโมกข์

5. หลักคำสอนของพระพุทธเจ้า การไม่ทำความชั่วทั้งปวง การทำแต่ความดี การทำจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์

สมุตเตชนา

6. ระวังให้อาหาญแกล้วกล้า เป็นการปลูกหัวใจให้กระตือรือร้น เกิดความอุตสาหะ

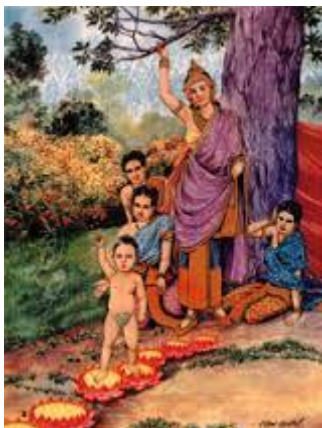

ใบความรู้ที่ 2

เรื่อง วันวิสาขบูชา

ความเป็นมาและความสำคัญ

วันวิสาขบูชา เป็นวันที่พุทธศาสนิกชนแสดงความเคารพต่อพระพุทธเจ้า วิสาขบูชา ย่อมาจากคำว่า “วิสาขบูรณมีบูชา” แปลว่า การบูชาในวันเพ็ญ เดือน 6 แต่ถ้าปีใดมีอธิกมาส ก็เลื่อนไปประกอบพิธีในวันเพ็ญกลางเดือน 7 วันวิสาขบูชานี้ถือเป็นวันคล้ายวันประสูติ วันตรัสรู้ และวันปรินิพพานของพระพุทธเจ้า

วันประสูติ

วันตรัสรู้

วันปรินิพพาน

วันวิสาขบูชา ได้รับการยอมรับจากชาวพุทธทั่วโลก โดยสหประชาชาติมีมติยกย่องให้เป็นวันสำคัญสากลของโลก ตั้งแต่ 15 ธันวาคม 2542 เป็นต้นมา

หลักธรรมเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับวันวิสาขบูชา

วันเพ็ญหรือวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ธรรม คือ อริยสัจ 4 เมื่อวันดังกล่าวมาถึง เราก็มักจะได้ยินได้ฟังการพูดถึงคำสอนเรื่อง อริยสัจ 4 เสมอ อริยสัจ 4 เป็นคำสอนที่ว่าด้วยเรื่องอะไร มีความสำคัญอย่างไร ทำไมจึงบอกว่าเป็นข้อธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้

การตรัสรู้ คือ การค้นพบหลักความจริงที่สามารถทำให้มนุษย์ปฏิบัติเพื่อความหลุดพ้นจากความทุกข์ หรือปลดปล่อยจากปัญหา เปรียบเหมือนกับนักวิทยาศาสตร์ที่ค้นพบกฎหรือทฤษฎีต่างๆ ที่เรานำมาเรียนมาสอนกันในปัจจุบัน ต่างกันตรงที่นักวิทยาศาสตร์ค้นพบกฎหรือทฤษฎีในเรื่องไกลตัว นอกตัว แต่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบเรื่องที่เกิดขึ้นภายในร่างกายและจิตใจของมนุษย์ นักวิทยาศาสตร์อาศัยวัตถุสิ่งของนอกตัวเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า แต่พระพุทธเจ้าทรงอาศัยว่าร่างกายและจิตใจเป็นเครื่องมือศึกษาหาความจริง กฎหรือทฤษฎีที่พระองค์ทรงค้นพบเรียกว่า อริยสัจ 4

อริยสัจ 4 คือ ความจริงอันประเสริฐ ความจริงที่ทำให้ผู้ประพฤติปฏิบัติเข้าถึงความจริงและค้นพบความจริงมี 4 ประการ คือ

ทุกข์ ได้แก่ สภาพที่ทนได้ยาก ปิ๊บคัน กัดคัน หรือสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวมนุษย์ ส่งผลให้มนุษย์เกิดอาการที่เรียกว่า อึดอัด ขัดใจ ทนอยู่ไม่ได้กับสภาพที่ต้องประสบพระพุทธศาสนาจำแนกทุกข์ของมนุษย์ไว้ 2 ประการ คือ ทุกข์ที่เกิดขึ้นทางใจ เรียกว่า “เจตสิกทุกข์” และทุกข์ทางกาย เรียกว่า “กายิกทุกข์” ทุกข์ 2 ประการนี้พระพุทธเจ้าสอนว่า มนุษย์ต้องศึกษาให้รู้และเข้าใจให้ชัดเจนว่าทุกข์หรือปัญหาของเราคืออะไร

สมุทัย ได้แก่ สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาหรือทุกข์ พระพุทธศาสนาสอนถึงสาเหตุของความทุกข์ไว้ 3 ประการ ศัพท์ทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า ตัณหา มี 3 ประการ คือ

- 1) **กามตัณหา** คือ ความทะยานอยากในกาม ความอยากได้ในกามคุณที่สนองตอบต่อความต้องการทางประสาททั้ง 5 ของตนเองอยากได้อารมณ์น่าใคร่
- 2) **ภวตัณหา** คือ ความทะเยอทะยานอยากในภพ ความอยากในภาวะของตัวตนที่จะได้จะเป็น อยากเป็น อยากคงอยู่ตลอดไป ความอยากที่ประกอบด้วย มิจฉาทิฎฐิหรือสัสสตทิฎฐิ
- 3) **วิภวตัณหา** คือ ความทะยานอยากในวิภพ อยากไม่เป็นนั่นอยากไม่เป็นนี่ ความอยากในความพรากพ้นไปแห่งตัวตน จากความเป็นอยู่อย่างใดอย่างหนึ่งอันไม่ปรารถนา อยากทำลาย อยากให้ดับสูญ ความอยากที่ประกอบด้วยมิจฉาทิฎฐิหรืออุจเฉททิฎฐิ ความไม่ต้องการเจออนิฏฐารมณ์

สาเหตุของความทุกข์ ทั้ง 3 ประการนี้ พระพุทธศาสนาสอนว่าจะต้องละให้ได้ ต้องกำจัดให้หมดไปจากตัวตนของเรา หรือถ้ายังทำให้หมดไปหรือละไม่ได้ ก็ขอให้พยายามกำจัดให้ทุเลาเบาบางลง และลดน้อยลงในทุกเรื่อง ทุกประเด็นปัญหา

นิโรธ ได้แก่ การดับทุกข์ หรือภาวะที่ปลอดปัญหา หมดปัญหา พระพุทธศาสนาสอนวิธีการดับทุกข์หรือแก้ปัญหามาไว้ 5 ประการ ศัพท์ทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า นิโรธ มี 5 ประการ คือ

- 1) **วิกขัมภนนิโรธ** ได้แก่ การดับทุกข์ แก่ทุกข์ ดับปัญหา หรือแก้ปัญหาด้วยการข่มไว้
- 2) **ตทังคนิโรธ** ได้แก่ การดับทุกข์ แก่ทุกข์ ดับปัญหา หรือแก้ปัญหาด้วยการใช้ธรรมที่เป็นคู่ปรับ หรือธรรมที่ตรงกันข้ามเป็นเครื่องมือในการดับ
- 3) **สมุจเฉทนิโรธ** ได้แก่ การดับทุกข์ แก่ทุกข์ ดับปัญหา หรือแก้ปัญหาด้วยการตัดปัญหาด้วยการละขาด
- 4) **ปฏิปัสสัทธินิโรธ** ได้แก่ การดับทุกข์ แก่ทุกข์ ดับปัญหา หรือแก้ปัญหาด้วยการทำใจสงบระงับ
- 5) **นิสสรณนิโรธ** ได้แก่ การดับทุกข์ แก่ทุกข์ ดับปัญหา หรือแก้ปัญหาด้วยการสลัดออก

มรรค ได้แก่ หนทางแนวทางหรือวิธีการดำเนินการสู่การดับทุกข์แก้ทุกข์ ดับปัญหา หรือแก้ปัญหา พระพุทธศาสนาสอนวิธีดำเนินการสู่การดับทุกข์ไว้ 8 ประการ ศัพท์ทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า อริยอัฏฐังคิกมรรค แปลว่า มรรคมืองค์ 8 ประการได้แก่

- 1) **สัมมาทิฐิ** ได้แก่ เห็นชอบ เห็นถูกต้องตรงตามความเป็นจริงของสรรพสิ่ง ในข้อนี้หมายถึงเอาการเห็นในอริยสัจ 4 เห็นในไตรลักษณ์ เห็นปัจจุสมุปบาท รวมถึงการรู้ในเรื่องของกุศล อกุศล กุศลมูล และอกุศลมูล
- 2) **สัมมาสังกัปปะ** ได้แก่ การดำริชอบ หรือการคิดชอบ ในข้อนี้หมายถึงเอาการดำริในกุศลวิตก 3 คือ เนกขัมมวิตก การคิดในการงดเว้นจากการทำความชั่ว อพยาบาทวิตก การคิดในการไม่คิดพยาบาทอาฆาตเคียดแค้นจองเวร และ อวิหิงสาวิตก การคิดในการไม่คิดร้ายเบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และ สรรพสัตว์
- 3) **สัมมาวาจา** ได้แก่ การพูด การเจรจาชอบ ในข้อนี้หมายถึงเอาการพูดการเจรจาตามแนวทางวจีสุจริต 4 คือ เว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดส่อเสียด เว้นจากการพูดคำหยาบและเว้นจากการพูดเพ้อเจ้อไร้สาระ
- 4) **สัมมากัมมันตะ** ได้แก่ การกระทำชอบ หมายถึงเอาการทำตามกายสุจริต 3 คือ เว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เว้นจากการถือเอาของที่เจ้าของเขามีได้ให้โดยอาการของการลักขโมยและเว้นจากการประพฤติดินในกาม
- 5) **สัมมาอาชีวะ** ได้แก่ การเลี้ยงชีวิตในทางที่ชอบ หมายถึงเอาการเว้นจากการประกอบอาชีพที่ไม่ดี ผิดศีล ผิดธรรม และผิดกฎหมายของบ้านเมือง พระพุทธศาสนาสอนถึงอาชีพที่พุทธศาสนิกชนไม่ควรยึดถือและประกอบอาชีพ 5 ประการคือ
 - สัตถวณิชชา ได้แก่ การค้าขายอาวุธ
 - สัตตวณิชชา ได้แก่ การค้าขายมนุษย์
 - มังสวณิชชา ได้แก่ การค้าขายสัตว์สำหรับฆ่าเป็นอาหาร
 - มัชชวณิชชา ได้แก่ การค้าขายของมีนเมา และสารเสพติด
 - วิสวณิชชา ได้แก่ การค้าขายยาพิษ

- 6) **สัมมาวายามะ** ได้แก่ การพยายามในทางที่ชอบที่ถูกต้อง หมายถึงพยายามตามหลักปธานหรือหลักความเพียร 4 ประการ คือ
- **สังวรปธาน** ได้แก่ ความเพียรระวังปิดกั้น คือ เพียรระวังยับยั้งบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิด ไม่ให้เกิดขึ้น
 - **ปหานปธาน** ได้แก่ ความเพียรละหรือเพียรจำกัด คือ เพียรละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ให้หมดไป
 - **ภาวนापธาน** ได้แก่ ความเพียรเจริญ หรือความเพียรก่อให้เกิด คือ เพียรทำกุศลที่ยังไม่เกิด ให้เกิดมีขึ้น
 - **อนุรักษนาปธาน** เพียรรักษากุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้ตั้งมั่นและให้เจริญขึ้นไปจนไพบูลย์
- 7) **สัมมาสติ** ได้แก่ การระลึกชอบ หมายถึงการระลึกตามหลักสติปัฏฐานหรือที่ตั้งของสติ หรือการตั้งสติกำหนดพิจารณาสิ่งทั้งหลายให้รู้เห็นความเป็นจริงมี 4 ประการ คือ
- **กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน** ได้แก่ การตั้งสติกำหนดพิจารณาสิ่งทั้งหลายให้รู้เห็นความเป็นจริงว่า กายนี้เป็นเพียงแต่กาย ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขาที่แท้จริง
 - **เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน** ได้แก่ การตั้งสติกำหนดพิจารณาเวทนา ให้รู้เห็นตามความจริงว่า เวทนานี้เป็นเพียงเวทนา (ความรู้สึก) ไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริงของเรา
 - **จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน** ได้แก่ การตั้งสติกำหนดพิจารณาจิต ให้รู้เห็นความเป็นจริงว่า จิตนี้ก็สักแต่ว่าจิตมิใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา
 - **ธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน** ได้แก่ การตั้งสติกำหนดพิจารณาธรรม ให้รู้เห็นความจริงว่า เป็นแต่เพียงธรรม มิใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา
- 8) **สัมมาสมาธิ** ได้แก่ การตั้งจิตมั่นชอบ ได้แก่ การตั้งจิตมั่นตามหลักฌาน 4 คือ
- **ปฐมฌาน** ได้แก่ ฌานที่ 1 มีองค์ 5 คือ วิตก วิจาร ปีติ สุข เอกัคคตา
 - **ทุติยฌาน** ได้แก่ ฌานที่ 2 มีองค์ 3 คือ ปีติ สุข เอกัคคตา
 - **ตติยฌาน** ได้แก่ ฌานที่ 3 มีองค์ 2 คือ สุข เอกัคคตา
 - **จตุตถฌาน** ได้แก่ ฌานที่ 4 มีองค์ 2 คือ อุเบกขา เอกัคคตา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหน้าข้อความที่ถูกต้อง
และเครื่องหมาย ✕ ลงในช่องว่างหน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

- _____ 1. หลักอริยสัจ 4 คือ ความจริงอันประเสริฐ มี 4 ประการ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค เป็นหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับวันวิสาขบูชา
- _____ 2. พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรม (ปฐมเทศนา) ชื่อ “ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร” แก่ปัญจวัคคีย์ในวันวิสาขบูชา
- _____ 3. พระพุทธเจ้าประสูติจากพระครรภ์ของพระชนนี ณ สวนลุมพินีวัน ซึ่งอยู่ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับกรุงเทวทหะ
- _____ 4. วันวิสาขบูชา เป็นวันที่พระอรหันต์สาวก จำนวน 1,250 รูป มาประชุมกันโดยมิได้นัดหมาย
- _____ 5. วันวิสาขบูชา คือ วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ซึ่งถือว่าเป็นวันคล้ายวันประสูติ วันตรัสรู้ และวันปรินิพพานของพระพุทธเจ้า
- _____ 6. พระพุทธเจ้าทรงปรินิพพานที่ กรุงกุสินารา แคว้นมัลละ
- _____ 7. ในวันวิสาขบูชาควรสวดมนต์และสวดรับฟังพระธรรมเทศนา เรื่อง โอวาทปาฏิโมกข์
- _____ 8. หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์จาตุรงคสันนิบาต คือ อริยสัจ 4
- _____ 9. นิโรธ ได้แก่ การดับทุกข์ หรือภาวะที่ปลอดปัญหา หมดปัญหา พระพุทธศาสนาสอนวิธีการดับทุกข์หรือแก้ปัญหามี 5 ประการ
- _____ 10. มรรค ได้แก่ หนทางแนวทางหรือวิธีการดำเนินการสู่การดับทุกข์แก้ทุกข์ดับปัญหาหรือแก้ปัญห พระพุทธศาสนาสอนวิธีดำเนินการสู่การดับทุกข์ไว้ 8 ประการ

ເຈລະຍ

x

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

1. ก่อนที่พระพุทธเจ้าจะทรงตรัสรู้ พระองค์ทรงเอาชนะพญามารที่เข้ามาขัดขวางการตรัสรู้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. สรุปหลักธรรม อริยสัจ 4

.....

.....

.....

.....

.....

3. เพราะเหตุใด วันวิสาขบูชาจึงได้รับเลือกให้เป็นวันสำคัญของสากลโลก

.....

.....

.....

.....

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2.2

เฉลย

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้สมบูรณ์

1. ก่อนที่พระพุทธเจ้าจะทรงตรัสรู้ พระองค์ทรงเอาชนะพญามารที่เข้ามาขัดขวางการตรัสรู้อย่างไร

พระองค์ทรงอธิษฐานถึงทานบารมีและให้พระแม่ธรณีมาเป็นพยาน หลังน้ำ
ออกจากมวยผลเป็นสายน้ำใหญ่โถมใส่เหล่าพญามารพ่ายแพ้ไป ซึ่งเป็นสายน้ำ
ที่พระพุทธเจ้าทรงเคยปฏิบัติทานบารมีนานับชาติไม่ถ้วน

2. สรุปหลักธรรม อริยสัจ 4

อริยสัจ 4 คือ ความจริงอันประเสริฐหรือความจริงของอริยบุคคล 4 อย่าง
ประกอบด้วย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

3. เพราะเหตุใด วันวิสาขบูชาจึงได้รับเลือกให้เป็นวันสำคัญของสากลโลก

เพราะวันวิสาขบูชา เป็นวันสำคัญของพุทธศาสนิกชนทั่วโลก เนื่องจากเป็น
วันที่พระพุทธเจ้าทรงประสูติ ตรัสรู้ เสด็จดับขันธปรินิพพาน อีกทั้ง
พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนให้มวลมนุษย์มีเมตตาธรรมและขันติธรรมต่อเพื่อน
มนุษย์ด้วยกัน เพื่อให้เกิดสันติสุขในสังคม อันเป็นแนวทางของสหประชาชาติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี
ชุดที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชาและวันวิสาขบูชา

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 10 ข้อ คะแนน 10 คะแนน ใช้เวลา 10 นาที
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย x ลงในช่องให้ตรงกับข้อที่นักเรียนเลือกตอบ

1. เป็นวันคล้ายวันประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ ได้แก่
 - ก. วันมาฆบูชา
 - ข. วันวิสาขบูชา
 - ค. วันอาสาฬหบูชา
 - ง. วันอัฐมีบูชา
2. หลักธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องในวันมาฆบูชา คืออะไร
 - ก. เทศนา 4
 - ข. อริยสัจ 4
 - ค. อิทธิบาท 4
 - ง. ฆราวาสธรรม
3. พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมเทศนา “โอวาทปาฏิโมกข์” ในวันใด
 - ก. วันวิสาขบูชา
 - ข. วันมาฆบูชา
 - ค. วันเข้าพรรษา
 - ง. วันออกพรรษา

4. หลักธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องในวันวิสาขบูชา คืออะไร
 - ก. อริยสัจ 4
 - ข. อิทธิบาท 4
 - ค. ขรรยาวาสธรรม
 - ง. ทศพิธราชธรรม

5. บุคคลใดต่อไปนี้ปฏิบัติตน ไม่ถูกต้องในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
 - ก. หมวยตื่นมาตักบาตรแต่เช้าตรู่
 - ข. แดงชวนเพื่อนๆ ไปเวียนที่วัดตอนค่ำ
 - ค. เหมียวไปฟังพระเทศน์เรื่องโอวาทปาฏิโมกข์
 - ง. ตีไปถวายเป็นผ้าอาบน้ำฝนแด่พระสงฆ์ที่วัด

6. องค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญสากลเมื่อใด
 - ก. 15 ธันวาคม 2540
 - ข. 20 ธันวาคม 2540
 - ค. 15 ธันวาคม 2542
 - ง. 20 ธันวาคม 2542

7. วันมาฆบูชาตรงกับวันใด
 - ก. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
 - ข. แรม 15 ค่ำ เดือน 3
 - ค. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
 - ง. แรม 15 ค่ำ เดือน 6

8. เทศนาวิธีหรือพุทธลีลาในการสอนของพระพุทธเจ้าแบบใดที่ชวนให้รับคำสอนนำไปปฏิบัติ
- ก. สันทัตสนา
 - ข. สมาทปนา
 - ค. สมุตเตชนา
 - ง. สัมปหังสนา
9. วันวิสาขบูชาตรงกับวันใด
- ก. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
 - ข. แรม 15 ค่ำ เดือน 3
 - ค. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
 - ง. แรม 15 ค่ำ เดือน 6
10. เพราะเหตุใด เราจึงเรียกวันมาฆบูชาว่า “วันพระธรรม”
- ก. เกี่ยวข้องกับไตรสิกขา
 - ข. เกี่ยวข้องกับการแสดงปฐมเทศนา
 - ค. เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา
 - ง. เกี่ยวข้องกับหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา

◆◆ กระดาษคำตอบ ◆◆

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

เฉลย

◆ ◆ กระดาษคำตอบ ◆ ◆

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	X			
2	X			
3		X		
4	X			
5				X
6			X	
7	X			
8		X		
9			X	
10				X

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี
ชุดที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชาและวันวิสาขบูชา

- กรมพล ท่องธรรมชาติดีและคณะ. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2547.
- การศาสนา, กรม. เยาวชนไทยกับพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2544.
- จรัส พยัคฆราชศักดิ์และคณะ. สื่อการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ม.2 สมบูรณ์แบบ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2549.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2547.
- ผ่องศรี จันท้าวและคณะ. หนังสือสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ไทยวัฒนาพานิช, 2547.
- พัฒนาคุณภาพวิชาการ, สถาบัน. หนังสือภาพชุด พุทธประวัติ ประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พ.ว.) จำกัด, 2546.
- วิทย์ วิศทเวทย์และคณะ. หนังสือเรียน สาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา ม.2. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2552.
- วิทยา ปานะบุตร. คู่มือเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วงชั้นที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : เพิ่มทรัพย์การพิมพ์, 2522.
- สุรภา กรุดอินทร์และคณะ. แบบวัดและแบบบันทึกผลการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.

สว่าง วงศ์ฟ้าเลื่อน. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด, 2553.
เอกรินทร์ สีมหาศาลและคณะ. แม่บทมาตรฐานพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์, 2544. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2552.

